

odrau

PRO MĚNĚNY

odry

Dům č. p. 26, Hranická ulice

Městský řadový dvoupodlažní dům založením renesanční, přestavěný a rozšířený na konci 18. století. Fasáda, kterou horizontálně člení kordonová a korunní římsa, byla upravena v 19. století. Průčelí domu se na levé straně v širší dvou okenních osách mírně zalamuje podle zakřivení ulice. V místě zalomení je v přízemí upravený vstup s výkladcem, přičemž další okenní osy v přízemí, včetně pravé krajní osy s hlavním vchodem, rámuje slepé arkády. První písemný záznam o domu je z roku 1646, kdy byl majetkem starosty města v roce 1668 Michaela Hilschera. V letech 1710-1717 vlastnil dům oderský měšťan Georg Sturm, o kterém městské účty uvádí, že zaplatil pobyt ve špitále nemajetné Wagnerové 1 marku. Dalších 96 let držela dům až do roku 1813 rodina Plebanova v následujícím pořadí: městský radní Thomas Pleban (1732), Kaspar Pleban (1764), oderský měšťan a obuvnický mistr Johann Pleban (1813). Ten se ještě v 56 letech v roce 1789 oženil se 40letou Elisabeth Grohmann z Oder. Potom dům č. p. 26 vlastnili více než 100 let do konce 20. let 20. století členové rodu Gerlich: Josef a David Gerlich (1818) - starosta města v letech 1828-1839 a 1850-1854, obchodník se smíšeným zbožím Michael Gerlich (1858) - dlouholetý úspěšný starosta města v letech 1867-1897, a oderský „poštovní“ Julius Gerlich (1913). Je potřebné také uvést, že se v tomto domě narodil v roce 1836 prof. Ing. Eduard Gerlich - projektant horských železničních tratí a tunelů v Evropě (především ve Švýcarsku) a profesor švýcarské federální polytechniky v Curychu. V roce 1858 zde rovněž spatřil světlo světa syn Julia Gerlicha, výborný amatérský fotograf Konrad Gerlich, jehož snímky použil v hojně míře prof. Anton Rolleder ve své kronice „Dějiny města a soudního okresu Odry“. Poslední majitelé rodu (vdova Albertine Gerlich, dcera Albertine Gerlich) prodali dům poštovnímu doručovateli na městském poštovním úřadě Josefu Schattelovi a jeho manželce Emilii, pocházející z Klokočůvky, kteří jsou uváděni jako majitelé při sčítání lidu v roce 1921. Noví majitelé ubytovávali nájemníky: obchodníka se smíšeným zbožím Josefa Scholdera z Leskovce nad Moravicí a učitele náboženství Františka Jedličku z Tisku. Jakmile v roce 1935 Josef Schattel zemřel, zdědily dům jeho děti Hermine, Olga, Frieda a Alfréd Schattelovi. Vlastnily ho se svojí matkou (vdovou Elisabeth Schattel) až do vysídlení do Německa v roce 1946. V roce 1946 se stal dům majetkem čs. státu - zpočátku zde bydlela Ludmila Urbánková a v roce 1947 byli v domě nájemníky František a Teresie Halouskovi.

Dům č. p. 26, cca r. 1900, Archiv Muz. spolku Rolleder

Dům č. p. 26 v roce 2018, Foto: Jindra Kunc